

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»
кафедра менеджменту організацій
Інститут підвищення кваліфікації та перепідготовки
ДВНЗ «ХДАУ»
УНБДР Український проект
бізнес-розвитку плодоовочівництва
Департамент агропромислового розвитку Херсонської обласної
держадміністрації
Південна державна сільськогосподарська дослідна станція ІВПМ
НААН
Полтавська державна аграрна академія

МАТЕРІАЛИ

**3-ої Всеукраїнської науково –
практичної Інтернет – конференції**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

21 травня 2018 року

м. Херсон

УДК 005 (049)

Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку: матеріали 3-ої Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. Боліла С.Ю., Шепель Т.С. – Херсон, ДВНЗ «ХДАУ». - 21.05.2018: тези доповідей. – 2018. – 375 с.

В матеріалах конференції висвітлено передові науково-практичні результати досліджень, що отримані у галузі сучасного менеджменту. Конференція покликана стимулювати обмін ідеями та тематичною інформацією між українськими вченими, представниками наукового та виробничого середовищ, слугувати джерелом інформації про сучасний рівень наукової роботи для аспірантів та студентів.

Для студентів, аспірантів, науковців та фахівців.

*Матеріали збірника подаються в авторській редакції
та друкуються мовою оригіналу*

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цитат та інших відомостей несуть автори публікацій. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Відповідальний за випуск – завідувач кафедри менеджменту організацій, д.е.н., професор Морозов Р.В.

Технічний редактор: асистент кафедри менеджменту організацій Шепель Т.С.

© Колектив авторів, 2018

© ДВНЗ «ХДАУ», 2018

підприємства методом «360 градусів»	46
Виноградова Т.І. Шляхи конкурентноспроможності сучасного менеджера	49
Боліла С.Ю., Хохуля І.В. Правила роботи зі складними клієнтами в роботі менеджера готельно-ресторанної індустрії	52
<u>3. НОВІ РЕАЛЬНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ: СТРАТЕГІЧНЕ ТА АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ, УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ТА ІННОВАЦІЯМИ, СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ, АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ</u>	
Морозов О. В., Морозова О. С. Органічне виробництво: передумови становлення і розвитку в Україні	54
Вайда Т.С. Створення підрозділів поліцейської комунікації як сучасна умова удосконалення менеджменту оперативно-службової діяльності національної поліції	57
Дудченко В.В., Морозов Р.В., Чекамова О.І. Інноваційний потенціал науково-інноваційної діяльності в рисівництві	66
Ломовських Л.О., Ковальова В.І. Стратегічне планування діяльності сільськогосподарського підприємства	69
Морозов Р.В., Вожегов С.Г. Теоретичні аспекти управління розвитком галузі рисівництва	72
Морозова О.Г. Управління стратегічними напрямками зовнішньоекономічної діяльності в системі регіонального розвитку України	75
Єфремова Н.О., Засядько А.В. Аналіз ресурсної складової внутрішнього середовища підприємства як чинник запобігання маркетинговим ризикам	79
Бержанір А.Л. Роль менеджменту компанії у реалізації принципів соціальної відповідальності	82
Макуха О.В. Регулювання забур'яненості посівів фенхелю звичайного при вирощуванні за безгербіцидною технологією	85
Овсянюк-Бердадіна О. Ф. Управлінські засади успішної трансформації бізнесу	89

2. Комарова К. В. Соціальна відповідальність як складова стратегії розвитку бізнесу на підприємствах України / К. В. Комарова, Н. В. Ковальчук // Інноваційна економіка. – 2016. – № 5–6. – С. 25–30.

3. Іваницька О. Глобальні стандарти соціальної відповідальності бізнесу [Електронний ресурс] / О. Іваницька // Незалежний аудитор. – 2015. – №5–6(40–41). – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive?view.

Макуха О.В., к.с.-г.н., доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБУР'ЯНЕНOSTІ ПОСІВІВ ФЕНХЕЛЮ ЗВИЧАЙНОГО ПРИ ВИРОЩУВАННІ ЗА БЕЗГЕРБІЦІДНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

У посівах сільськогосподарських культур може рости понад 1000 видів диких рослин, з яких близько 400 видів можуть завдавати шкоди, 100-120 видів вважаються стабільно шкочинними бур'янами.

Бур'яни конкурують з культурними рослинами за фактори життя (елементи живлення, вологу, світло), пригнічуючи їх розвиток, ускладнюють проведення робіт догляду за посівами, збільшують витрати пального, добрив, засмічують урожай, сприяють масовому розповсюдженню хвороб та шкідників. У результаті негативний вплив бур'янів проявляється в значному зниженні врожаю сільськогосподарських культур та погіршенні його якості. Прямі втрати врожаю від бур'янів, у середньому, становлять 10,3% валового збору [1], при сильній засміченості втрати потенційної продуктивності посівів сягають 30% і більше залежно від культури та її здатності протидіяти бур'янам [2].

Фенхель звичайний, як і інші рослини родини селерові, дуже вимогливий до чистоти полів від бур'янів [3].

Культура на початкових етапах росту та розвитку характеризується низькою конкурентоспроможністю по відношенню до бур'янів. Це пов'язано зі значною тривалістю періоду сівба-сходи, повільним розвитком та наростанням надземної маси в період формування двох пар справжніх листків. Перші 1,5-2 місяці після сівби – гербокритичний період для рослин фенхелю. У зв'язку з цим розробка елементів технології вирощування культури обов'язково повинна супроводжуватись дослідженням їх впливу на рівень засміченості посівів.

До задач досліджень входило встановлення впливу фону живлення, строку сівби та ширини міжряддя на кількісний та видовий склад бур'янів у посівах фенхелю звичайного в умовах півдня України.

Польові досліді проводились у 2014-2016 роках на темно-каштанових ґрунтах Великоолександрівського району Херсонської області, типових для зони півдня України. Схема досліду включала такі фактори та їх варіанти: Фактор А – фон живлення: без добрив; N30; N60; N90; Фактор В – строк сівби: ранній (третьа декада березня); середній (перша декада квітня); пізній (друга декада квітня); Фактор С – ширина міжряддя, см: 15; 30; 45; 60. Дослід закладений методом розщеплених ділянок у чотирикратній повторності. Агротехніка вирощування фенхелю звичайного в досліді була загально-прийнятою за винятком факторів та варіантів, що вивчались.

Забур'яненість посівів визначали кількісним методом. У фазу сходів, перед першим міжрядним обробітком та перед збиранням урожаю по діагоналі ділянки в п'яти місцях на поверхню ґрунту накладали рамки, у межах яких підраховували кількість бур'янів та визначали їх видовий склад [4].

Ступінь засміченості більшості дослідних ділянок був середнім. Домінуючою за кількісним складом та видовою різноманітністю була група малорічних дводольних бур'янів. Видовий склад бур'янів по варіантах досліду майже не змінювався, домінування одного або декількох видів не виявлено.

Видовий склад бур'янів у посівах фенхелю звичайного в досліді був представлений:

– малорічними дводольними бур'янами – щириця звичайна (*Amaranthus retroflexus*), лобода біла (*Chenopodium album*), нетреба звичайна (*Xanthium strumarium*), грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris*), курай руський (*Salsola ruthenica*), портулак городній (*Portulaca oleracea*), підмаренник чіпкий (*Galium aparine*), ромашка непахуча (*Matricaria inodora*), кучерявець Софії (*Descurainia Sophia*), скандікс гребінчастий (*Scandix pecten-veneris*), злинка канадська (*Erigeron canadensis*);

– малорічними однодольними бур'янами – просо куряче (*Echinochloa crus-galli*), вівсюг звичайний (*Avena fatua*), мишій сизий (*Setaria glauca*);

– багаторічними дводольними бур'янами – осот рожевий (*Cirsium arvense*), березка польова (*Convolvulus arvensis*), молочай лозний (*Euphorbia virgata*).

Серед факторів, що вивчались, значний вплив на рівень забур'яненості посівів фенхелю мали строки сівби та ширина міжряддя. Суттєвих змін кількісного складу бур'янів на фоні застосування різних доз азотних добрив не відмічено.

Вплив строків сівби на забур'яненість посівів фенхелю звичайного спостерігався у фазу сходів культури. У середньому за роки досліджень, кількість бур'янів на ділянках ранньовесняного строку становила 12,4 шт./м², при запізненні із сівбою на одну-дві декади зменшилась на 18,5-57,3%. Проведення в передпосівний період додаткових суцільних культивацій на ділянках середнього і, особливо, пізнього строків сівби за рахунок знищення сходів малорічних та підрізання вегетативних органів багаторічних бур'янів забезпечило створення передумов для випереджаючого розвитку культурного компонента агрофітоценозу. Позитивний вплив від перенесення сівби на першу-другу декаду квітня зберігався протягом вегетації фенхелю звичайного, але його ступінь поступово зменшувався.

Динаміка забур'яненості посівів фенхелю звичайного по фазах розвитку залежала, у першу чергу, від способу сівби культури. Кількість бур'янів на ділянках з шириною міжряддя 15 см досягала максимального значення у фазу 7-8 листа фенхелю звичайного і становила, без урахування строків сівби, 22,6 шт./м², у варіантах з шириною міжряддя 30 см у фазу стеблуння забур'яненість досягала рівня 28,4 шт./м². На широкорядних посівах кількість бур'янів підтримувалась на стабільному рівні протягом гербокритичного періоду фенхелю за рахунок обробітку ґрунту в міжряддях. Максимального значення даний показник досягав у фазу цвітіння на ділянках з шириною міжряддя 45 см, у фазу плодоутворення – у варіантах з міжряддям 60 см та становив, у середньому, без урахування впливу інших факторів, 16,1 та 19,8 шт./м², відповідно.

У липні-серпні на фоні зменшення загальної засміченості посівів спостерігалась зміна видового складу бур'янів за рахунок збільшення питомої ваги портулаку городнього, березки польової, які займали нижній ярус посіву, а отже, суттєвого впливу на ріст та розвиток фенхелю звичайного не мали.

На основі аналізу забур'яненості посівів фенхелю звичайного можна зробити висновок, що мінімальний її рівень спостерігався при широкорядній сівбі з міжряддям 45 см у пізній строк, найвищий – на ділянках ранньовесняної сівби з міжряддям 30 см. З точки зору зменшення ступеня засміченості посівів та раціонального використання матеріально-технічних ресурсів доцільним є поєднання варіантів раннього та середнього строків з широкорядним способом сівби, а також проведення сівби з міжряддями 15, 30 см у пізній строк.

Література

1. Кулешов А.В. Фітосанітарний моніторинг і прогноз: навчальний посібник / Кулешов А.В., Білик М.О. – Харків: Еспада, 2008. – 512 с.

2. Казаков Г.И. Обработка почвы в Среднем Поволжье: монография / Г.И. Казаков. – Самара: Изд-во Самарской гос. с.-х. академии, 2008. – 251 с.
3. Bown D. Encyclopedia of herbs & their uses. – London: Dorling Kindersley Limited, 1995. – p. 283-284.
4. Основи наукових досліджень в агрономії: Підручник / В.О. Єщенко, П.Г. Копитко, В.П. Опришко, П.В. Костогриз [За ред. В.О. Єщенка]. – К.: Дія, 2005. – 288 с.

Овсянюк-Бердадіна О. Ф., к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

УПРАВЛІНСЬКІ ЗАСАДИ УСПІШНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕСУ

Сучасні ринкові реалії загострюють питання управління змінами, оскільки вибір інструментів і засобів, які використовуються для підтримки стійкого стану організації, прагматично актуалізуються, торкаючись життєво важливих інтересів бізнесу і суспільства, підвищуючи ціну економічних і соціальних наслідків рішень і дій, що ухвалюються для їх реалізації. Необхідною умовою поступального розвитку бізнесу стає ухвалення і реалізація ним зважених і узгоджених рішень з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін. Будь-які дії спрямовані на зміну організаційної чи функціональної парадигми бізнесу повинні бути скоординовані з його стратегічними завданнями. Процес такого узгодження повинен базуватися на низці базових принципів, зокрема:

- системності, який передбачає, що зміни повинні охоплювати організацію як цілісну систему, а тому їх результат необхідно дифузувати на всі без виключення елементи внутрішнього середовища;
- дуальності, який передбачає врахування впливу екзогенного середовища як на етапі формування необхідності у змінах, так і при їх реалізації;